

BACKGROUND REPORT

PRAGUE PRAŽSKÝ
STUDENT STUDENTSKÝ
SUMMIT

UNSC

**Problematika nerostných surovin –
spor o Jihočínské moře**

1. Úvod

Oblast Jihočínského moře se po letech regionálních rozepří nedávno dostala do popředí zájmu mezinárodního společenství. Nevyjasněnost územních nároků, podporovaná nepříteli hřejivými vzájemnými vztahy zainteresovaných aktérů spolu s předpokládanými bohatými nalezišti nerostných surovin, potenciálně představují ohrožení stability a bezpečnosti v jedné z předních světových námořních dopravních tras a významného rybolovného rajonu.

Právě dlouhodobě neřešené napětí může v budoucnu eskalovat a vyvolat konflikt hrozící ochromením této významné transportní tepny.

Rada bezpečnosti OSN by měla být nápomocná při vedení multilaterálních rozhovorů přímo zapojených účastníků tak, aby v zájmu prevence zabránila naplnění předeslaných hrozeb a usilovala o dosažení široce přijatelného konsensu, který budou všechny zúčastněné strany plně respektovat i za horizontem nejbližšího desetiletí.

2. Základní informace

2.1. Geografický přehled

Jihočínské moře je okrajovým mořem Tichého oceánu omývající břehy pevninské Číny a Tchaj-wanu, Vietnamu, Filipín, Malajsie, Bruneje, Indonésie, Kambodže, Thajska a Singapuru (z nichž si prvních šest zmíněných zemí nárokuje sporná území) o celkové rozloze přes 3 680 000 km². Jihočínské moře slouží jako přirozená spojnice Tichého a Indického oceánu a nachází se zde jeden z nejvyužívanějších transportních uzlů světa – Malacký průliv, také nechvalně proslulý rozbujelým pirátstvím.¹

Na této ploše nalezneme i několik menších a značně nesouvisle seskupených souostroví, především:

- Spratlyho ostrovy zahrnují přes sto ostrovů a korálových útesů o rozloze zhruba 5 km². V okolí se nacházejí hojná loviště ryb a oblasti s předpokladem bohaté zásoby ropy a zemního plynu. Přibližně polovina z ostrovů je okupována relativně malými vojenskými posádkami jednotlivých stran nárokujiících si dané území. Ostrovy zůstávají bez trvalého civilního osídlení (s výjimkou námořních hlídek).²

1

Encyclopædia Britannica. *South China Sea* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/556146/South-China-Sea>.

2 CIA The World Factbook. *Spratly Islands* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pg.html>.

- Paracelské ostrovy tvoří více než 130 ostrovů, atolů a korálových útesů o rozloze necelých 8 km². Jedná se o oblast rybolovu s předpokládanými nalezišti nerostných surovin. Po francouzské anexi a vietnamské správě od roku 1974 jsou ostrovy vyjma Woodyho ostrova s 450 obyvateli, okupovány Čínskou lidovou republikou, které zde vystavěla i vojenskou základnu.³
- Pratské ostrovy jsou trojice korálových ostrovů v severní části Jihočínské moře. Třebaže na největším z ostrovů Pratasu jsou zdroje pitné vody i bujná vegetace, není osídlen. Slouží jako orientační a strategický bod pro tchajwanské námořnictvo i rybáře.⁴

Skaliska Scarborough představují soubor několika drobných ostrůvků, a útesů obklopující propadlý atol s lagunou.⁵ V jeho nejbližším okolí byla potvrzena velká naleziště zemního plynu.

2.2. Námořní doprava

Jihočínské moře je v současnosti jednou z nejvytíženějších námořních dopravních cest – ročně zde proplouvá ve světovém měřítku polovina lodí, obchodních kontejnerových i ropných tankerů, které spojují čínské, jihokorejské a japonské přístavy s Evropou (coby odbytištěm zboží) a arabským světem a západní Austrálií (coby dodavateli surovin)⁶. Do budoucna by se měla tato cesta stát též páteří trasou mezi Indií – a do určité míry i Pákistánem a Bangladéšem – a jejich zaoceánskými exportními partnery (ponejvíce USA).

2.3. Přítomnost nerostných surovin

Vzhledem k stupňujícímu se tlaku na energetickou soběstačnost a nezbytnou diverzifikaci zdrojů nerostných surovin se u prudce rozvíjejících států regionu jihovýchodní Asie a Číny stává Jihočínské moře oblastí poutající pozornost jejich lokálních ministerstev energetiky, jelikož jeho mořské dno skýtá značné zásoby ropy a zemního plynu. Ačkoliv počet provedených průzkumných vrtů není příliš vysoký, nejstřízlivěji odhadované zásoby ropy hovoří o 28miliardách vytěžitelných barelů ropy a 25bilionech kubických metrů plynu. Nicméně data, se kterými operuje čínská vláda, uvádějí, zejména u ropy, až desetinásobně vyšší hodnoty. Další průzkum v oblasti je nutný; řada národních petrochemických společností, leckdy ve spolupráci s americkými či evropskými těžařskými giganty, již

3

CIA The World Factbook. *Paracel Islands* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pf.html>>.

4 Discovering the South China Sea. *The Pratas Islands* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z:

<<http://vm.nthu.edu.tw/southsea/english.east.htm>>.

5 Phillippine Daily Inquirer. *In The Know: The Scarborough Shoal* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z:

<<http://globalnation.inquirer.net/32649/in-the-know-the-scarborough-shoal>>.

6 NIAZI, Tarique; Central Asia – Caucasus Institute, Silk Road Studies Program. *The Ecology of Strategic Interests: China's Quest for Energy Security from the Indian Ocean and the South China Sea to the Caspian Sea Basin* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z:

<http://www.silkroadstudies.org/new/docs/CEF/Quarterly/November_2006/Niazi.pdf>.

na podrobnějším průzkumu pracovat začala.⁷ Zpřesnění odhadů znemožňují právě probíhající spory.

3. Nároky států

3.1. Nároky dle pramenů mezinárodního práva

Dle ustanovení Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu (United Nations Convention on the Law of the Sea; UNCLOS; přijata 1982, v platnost vstoupila roku 1994) je každému přímořskému státu přiznána tzv. výlučná ekonomická zóna (Exclusive economic zone; EEZ), která sahá nejvýše do vzdálenosti 200 námořních mil (cca 370 kilometrů) od pobřežní hranice. Stát zde má právo využívat všechny přítomné mořské zdroje.

Třebaže tuto smlouvu podepsaly všechny členské země OSN účastníci se sporu, stále si určitá území nárokují nad její rámec.⁸

3.2. Nároky Čínské lidové republiky

Jak je z přiložené mapy patrné, Čína si nárokuje zdaleka největší část Jihočínského moře, leckdy zasahující i do EEZ jiných států. Čínští představitelé argumentují, že vznesené nároky pouze odrážejí historické vlastnictví těchto sporných území (především Paracelské, Spratlyho a Pratské ostrovy), které mohou doložit dokumenty o rybolovné činnosti z dob vlády dynastie Ming (15. Století n. l.) a též až k dávnému panování dynastie Chan (2. stol. n. l.). Tyto dokumenty by měly směřovat k pouhé aplikaci pravidel výlučné ekonomické zóny v rámci nedílného čínského teritoria, pod nímž chápou i zmiňovaná sporná souostroví. Optikou čínské vlády je v podstatě každý ostrov, ostrůvek a skalní útvar nad hladinou Jihočínského moře součástí čínského území, od kterého se teprve odpočítá 200 námořních mil EEZ, třebaže čínská vláda dnes nemá nad všemi ostrovy kontrolu (zejména Spratlyho ostrovy převážně ovládají určité státy ASEAN; Číňané - a to až od roku 1974 - drží Paracelské ostrovy).

V oblasti rovněž operuje nezanedbatelný počet čínských a tchajwanských rybářských lodí, které jsou zodpovědné za výlov značného množství zdejších mořských ryb, ač místní regionální představitelé intenzivně usilují – ve státním programu trvalé udržitelnosti – o omezení nadměrného rybolovu.

Nicméně UNCLOS nezmiňuje oprávněnost žádných nároků přesahujících prosté pobřežní hranice EEZ a rozhodně nezohledňuje ty historické, a Peking tak vyvíjí soustavný diplomatický tlak na úpravu jejího znění či udělení úplné výjimky z pravidel.

⁷ BBC News Asia-Pacific. *Q&A: South China Sea dispute* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-pacific-13748349>>.

⁸ OSN. *Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu* [online]. 31. 08. 2012. Anglická verze dostupná z: <http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/texts/unclos/closindx.htm>.

3.3. Nároky Čínské republiky (Tchaj-wanu)

Nároky Tchaj-wanu se zásadně neliší od deklarovaných žádostí Čínské lidové republiky. Oficiální reprezentace užívá i podobnou obhajobu aktivních snah o zisk dané oblasti – historicky integrální součástí země přirozeně se rozšiřující via EEZ. Čínská republika má eminentní zájem o Paracelské ostrovy, na kterých dokonce hodlá vybudovat startovací a přistávací dráhu pro letadla. V současnosti též kontroluje Pratské ostrovy.

3.4. Nároky Vietnamu

I Vietnam si nárokuje podstatnou část Jihočínské moře, která zasahuje dokonce až k Thajskému zálivu. Vláda VSR se odvolává na přirozenou návaznost vietnamských ostrovů tak, že v rámci EEZ zahrnují Paracelské ostrovy (o které přišli v roce 1974) i ostrovy Spratlyho (dosud ovládají zhruba dvacet z nich), které byly navíc součástí francouzského koloniálního dědictví připadajícího Vietnamu. Rovněž tvrdí, že vlastní dokumenty potvrzující správu oblasti vietnamským císařstvím zpětně až k 17. století.

Právě sílí tenze mezi Vietnamem a Čínskou lidovou republikou v posledních dvou letech přitáhla pozornost světového společenství zpátky k nedořešenému rozdělení vod Jihočínské moře. Hanoj podniká rázné kroky k rozšíření stávajících ropných polí a otevření zcela nových ložisek i v oblastech, které Čínská lidová republika považuje za vlastní území s výhradní správou (a ostatně je tomu tak i naopak).

3.5. Nároky Filipín

Rovněž Filipíny dlouhodobě usilují o přiřknutí podstatného podílu z rozlohy moře. Na rozdíl od výše uvedených zemí však Manila nevznáší žádné nároky vůči Paracelským ostrovům, ale je výhradně soustředěna na zisk Spratlyho ostrovů a jejich širokého okolí (včetně skalisek Scarborough) v rámci výlučné ekonomické zóny. Již nyní okupuje osm z nich a investuje zde nezanedbatelné prostředky do ropného průzkumu.

3.6. Nároky Malajsie

Malajsie žádá o plochu vymezenou její EEZ v plném rozsahu, včetně části Thajského zálivu a tří Spratlyho ostrovů (na jednom z nich už dokonce nechala postavit – dosud neobývaný – hotel). V minulosti došlo k uzavření několika smluv o spolupráci v regionu s Vietnamem a Thajskem, zejména v oblasti průzkumu předpokládaných nalezišť nerostných surovin.

3.7 Nároky Bruneje

Snahy Bruneje se omezují na zachování jeho EEZ, která se sice stýká s útesem jednoho ze Spratlyho ostrovů, ale k oficiálnímu vznesení nároku na něj, či celý ostrov, nedošlo. Bohatá ropná naleziště, základ brunejského ekonomického rozkvětu, se nacházejí v těsné blízkosti pobřeží a již jsou velmi hojně využívána.

Mapa 1: Mapa nároků jednotlivých států

Zdroj: The Economist. *Shoal mates* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z <http://www.economist.com/node/21553474>

4. Jihočínské moře: vojenské střety

4.1 Nejvýznamnější situace konfliktní povahy

Pomineme-li dnes již historické procesy kolonizace a ovládnutí strategicky významných lokalit evropskými námořními velmocemi, odehrálo se zde hned několik rozbrojů. Tyto potyčky měly od prvních oficiálních vznesení nároků z roku 1940 za následek leckdy rychlé přelévání postavení jednotlivých zúčastněných stran, územní zisky a ztráty i oběti na životech. Pro současné dění nejvýznamnější byly:

Rok 1974

Čínská armáda využila roztržičnosti válečným chaosem zmítaného Vietnamu a obsadila Paracelské ostrovy. Při útoku zemřelo 18 čínských vojáků a přes 70 vietnamských. Plnou kontrolu nad souostrovím drží Čína dodnes.

Rok 1988

Námořnictvo Vietnamu a Číny se vojensky střetlo na Johnson Reef u Spratlyho ostrovů. Několik vietnamských lodí bylo potopeno, zemřelo na 70 vietnamských vojáků.

První čínsko-filipínské srážky, léta 1994 - 1996

V polovině 90. let dochází k sérii přestřelek mezi čínským a filipínským námořnictvem v okolí Spratlyho ostrovů, vojenské posádky na ostrovech jsou vysídlovány a nad atoly střídavě vlaje čínská a filipínská vlajka. Ani jeden ze států však dnes nekontroluje významnější počet těchto ostrovů.

Rok 1999

V průběhu roku jsou potopeny dvě čínské rybářské lodě po střetu s filipínským loďstvem. Ačkoliv nedošlo ke střelbě či jiné formě přímého útoku, přesné okolnosti potopení nejsou zcela objasněné.

Ve stejném roce došlo i k incidentu mezi Vietnamem a Filipínami, kdy vietnamští vojáci zahájili palbu na filipínské průzkumné letadlo kroužící nad jimi okupovanými Spratlyho ostrovy.

Druhé čínsko-filipínské srážky, léta 2000 – 2001

Nové milénium přineslo i nové rozbroje mezi ČLR a Filipínskou republikou. Palba na čínskou rybářskou loď s 1 mrtvým a 7 zadrženými spolu se zátahem na 14 lodí čínského námořnictva, kterým bylo zabaveno vybavení a bylo vykázáno z oblasti skalisek Scarborough, ztlačně ochladily vztahy mezi oběma státy.⁹

Hainanský incident, rok 2001

V dubnu roku 2001 došlo ve vzdušném prostoru mezi čínským ostrovem Hainan a vojenskou základnou ČLR na Paracelských ostrovech ke srážce amerického průzkumného letounu a čínské stíhačky. Její pilot po střetu zahynul a 24 členná posádka poškozeného amerického letadla byla nucena nouzově přistát na hainanském letišti, kde byla posléze zadržena a vyslýchána. Propuštění byli po jedenácti dnech. Představitelé USA zaslali čínskému vedení tzv. *Letter of the two sorries*, ve kterém vyjádřili lítost nad smrtí pilota a narušení vzdušného prostoru následované nouzovým přistáním na čínském území.

Otevřená zůstává otázka míry úspěšné likvidace získaných dat z průzkumu amerického letounu.¹⁰

Rok 2005

Čínské námořnictvo zaútočilo na dvě vietnamské rybářské lodě, výsledkem střelby bylo devět mrtvých rybářů a potopení jedné z lodí. Představitelé ČLR prohlásili, že došlo

⁹ U. S. Energy Information Administration. *Country Analysis Briefs: South China Sea* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <http://www.eia.gov/emeu/cabs/South_China_Sea/pdf.pdf>.

¹⁰ Facing China. *The Hainan Island Incident, Ten Years Later* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <<http://trontaiwan.wordpress.com/2011/04/01/the-hainan-island-incident-ten-years-later/>>.

k narušení teritoriální integrity jejich země a rybářské lodě opakovaně neuposlechly příkazy k opuštění lokality.¹¹

4.2. Současné čínsko-vietnamské srážky

První případ eskalace konfliktu připadá na květen 2011, čínské hlídkové lodě přerušily kabeláž vietnamskému průzkumnému plavidlu, které pátralo po přítomnosti zásob ropy a zemního plynu v oblasti východně od Paracelských ostrovů. Hanoj nařkl Peking z porušení nařízení vyplývajících z UNCLOS a ohrožení vietnamské suverenity. Čína ostře reagovala prohlášením, že právě Vietnam svým ropným programem narušuje její výlučná práva nad Jihočínským mořem.

V červnu ohlásila vietnamská vláda další střet s čínskou marinou, která opět přerušila podmořskou kabeláž plavidla státní ropné společnosti PetroVietnam. Dále uvedla, že čínské lodě operovaly za hranicí kontinentálního šelfu a mimo svou EEZ.

V Hanoji a Ho Či Minově Městě propukali protičínské demonstrace. Vietnam reagoval zahájením rozsáhlého vojenského cvičení námořnictva, včetně opakované ostré střelby, což vyvolalo nevoli u čínského politbyra. Za možnou odpověď Pekingů lze považovat vyslání vrtulníkové lodě, která měla při plánované cestě do Singapuru rovněž údajně monitorovat dopravu a dohlížet na námořní bezpečnost v Jihočínském moři.¹² (Mezitím Tchaj-wan, který si oblast rovněž nárokuje, preventivně posílil svou vlastní námořní přítomnost.)

Napětí se zmírnilo až během červencového summitu Regionálního fóra ASEAN, kde došlo k ustanovení předběžné dohody o budoucím jednání nad otázkou Jihočínského moře a stanovením „kodexu chování“, coby prvního kroku k nalezení definitivní shody v téměř všech projednávaných otázkách.

V říjnu byla po sérii rozhovorů uzavřena i deklarace mezi Čínou a Vietnamem o mírumilovném řešení nárokování sporných území prostřednictvím stále bilaterální komunikace mezi vrcholnými představiteli obou zemí, což v celém regionu významně přispělo k omezení napětí. Opět převládala (čínská) rétorika řešení problému výhradně v rámci regionu, formou bilaterálních jednání a bez zásahů vnějších aktérů.¹³

¹¹ Vietnamies Seaports Association. *Chinese ships "shot to kill" Vietnamese fishermen* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <http://www.vpa.org.vn/detail_temp.jsp?page=35&id=462&cate_id=21>.

¹² DVORÁK, Martin; iDnes.cz. *Čína po vietnamském cvičení posílá ke sporným ostrovům lod' s vrtulníky* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/cina-po-vietnamskem-cviceni-posila-ke-spornym-ostrovum-lod-s-vrtulniky-1ai-zahranicni.aspx?c=A110617_141258_zahranicni_mad>.

¹³ Singapore Institute of International Affairs. *Timeline: Disputes in the South China Sea* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <<http://www.siaonline.org/?q=research/timeline-disputes-south-china-sea>>.

4.3. Třetí čínsko-filipínské srážky, rok 2012

V dubnu 2012 se situace znovu zhoršuje poté, co filipínské námořnictvo zadrželo osm čínských rybářských lodí u skalisek Scarborough. Lodě byly obviněny z nelegálního vplutí do výsošných teritoriálních vod Filipínské republiky, avšak nebyly zadrženy, protože je doprovázela dvě ozbrojená plavidla čínské armády. Peking ovšem reagoval vysláním dalších vojenských lodí do oblasti s tím, že tato skaliska jsou součástí čínského území, které nyní narušilo filipínské námořnictvo. Hrozba vypuknutí konfliktu, živená právě masivní přítomností vyzbrojené mariny Čínské lidové republiky, vyvolala v Manile vlnu protičínských demonstrací a diplomatických protestů vlády. Tyto protesty nakonec nebyly vyslyšeny ani na nejbližším summitu Regionálního fóra ASEAN pořádaném Kambodžou, která agendu sporných území v Jihočínském moři, coby blízký spojenec Číny, odmítla pro jednání upřednostnit. (ČLR na oplátku vyzvala své občany, ať se kvůli nepřátelskému postoji Filipín cestám do této země raději vyvarují.) Stav neuklidnilo ani paralelně probíhající námořní cvičení armád Filipín a USA, které bylo Pekingem označeno za akt vměšování.

Po téměř dvou měsících jednání se vlády dohodly na provizorním řešení: Čína dočasně zastaví lov ryb v oblasti, zatímco Filipíny stáhnou své vojenské loďstvo.¹⁴

4.4. Potenciál pro konfliktní situace v budoucnosti

Mohutné čínské investice do zbrojení a obnovy námořnictva dlouhodobě znepokojují zejména USA, které již do širokého okolí oblasti přesunuly značné kapacity svého námořnictva. Ačkoliv přímému zapojení Američanů do současných sporů není nakloněna ani Obamova administrativa samotná, regionálním spojencům se od ní dostalo alespoň opakovaného ujištění o podpoře, vůči kterému Čína také opakovaně hlasitě oponovala. Nevyjasněný zůstává i postoj Spojených států při případném vyhocení sporů se zapojením některého ze států, který má se Spojenými státy uzavřenou smlouvu o vojenské pomoci v případě napadení (typicky kupříkladu Filipíny).

Pokud navíc dojde k potvrzení (či překonání) předpokládaného rozsahu zásob nerostných surovin v oblasti, na němž intenzivně pracují průzkumné týmy místních petrochemických společností, často ve spolupráci s nadnárodními těžařskými koncerny či podniky z Indie a Japonska, mohou aktivity vedoucí k úplné kontrole zmíněných sporných oblastí nabýt mnohem agresivnější podoby. Jakékoli zvýšení počtu přímo zainteresovaných států (např. o Indii, Indonésii nebo USA) může snahy o nalezení trvalé shody rovněž zkomplikovat.

¹⁴ WANG, Lily; BBC News Asia-Pacific. *South China Sea dispute: What you need to know* [online video]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-18184333>>.

5. Uzavřené dohody

5.1. Dohody v rámci regionu

Jihočínské moře obklopuje státy převážně sdružené v organizaci ASEAN (Sdružení národů jihovýchodní Asie), nicméně rozšířená skupina, tzv. Regionální fórum ASEAN zahrnuje všechny aktéry sporu včetně externích zástupců, jako jsou USA, zato s pochopitelnou výjimkou Tchaj-wanu.

Základní uzavřenou dohodou je *Joint Declaration on the Conduct of Parties* (Společná dohoda o chování stran) schválená v roce 2002, která zavazuje signatáře k řešení územních sporů výlučně mírovými prostředky bez hrozeb či použití násilí.¹⁵

Smlouva byla následně rozšířena v roce 2011 zahrnutím časového plánu implementace pravidel sdílené ochrany životního prostředí, vědeckého výzkumu, námořní bezpečnosti a komunikace. Otázka těžby je však v dokumentu opominuta.¹⁶

Jelikož Čína výrazně preferuje řešení územních sporů na bázi bilaterálních rozhovorů, čímž se rozchází s úsilím ASEAN o otevřené multilaterální vyjednávání. I proto neexistuje propracovanější plán rozdělení souostroví a většina dosud uzavřených smluv je postavena na rovině příslibu intenzivních vyjednávání a ujištění o nepoužití síly (viz 3.1.7).

Úspěšnější je spolupráce naftařských firem, které provádějí výzkum přítomnosti ropy a zemního plynu. Jeden z největších společných projektů čínské, vietnamské a filipínské národní těžařské společnosti v roce 2005 zahrnoval geologický a seizmický průzkum v okolí Spratlyho ostrovů. I zde však existují limity vyvolané zejména nedostatkem vzájemné komunikace. V a z hledem k faktu, že těžařské podniky jsou v této oblasti převážně vlastněny státem, jsou patrné i důsledky politické direktivy.

5.2. Dohody s externími účastníky

Možnost využití očekávaných zásob ropy a zemního plynu, jako i prostá potřeba zajištění spolehlivého tranzitu zboží, lákají do Jihočínské moře mnohé vlády i soukromý sektor. Aktivní jsou zejména vlády Indie, která uzavřela několik obchodních partnerských dohod s Vietnamem o těžbě nerostných surovin ve VSR nárokové oblasti a představuje tak sílu schopnou v tomto regionu oponovat (konkurovat) i Čínské lidové republice. O zachování stability a bezpečnosti velmi usiluje i Japonsko, které je závislé na dovozu surovin

¹⁵ ASEAN. *Joint Declaration on the Conduct of Parties* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <<http://www.aseansec.org/13163.htm>>.

¹⁶ MARTINA, Michael; Reuters. *RPT-China, ASEAN set 'guidelines' on sea row, but no deal expected* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <<http://www.reuters.com/article/2011/07/20/asean-southchinasea-idUSL3E7IK0M620110720>>.

Problematika nerostných surovin Spor o Jihočínské moře

transportovaných kolem sporných území. Intenzivní průzkum zde provádí například i těžařský gigant ExxonMobil, a to především ve spolupráci s vládou Filipín.¹⁷

Komplexní problematika sporných území v Jihočínském moři příznačně reflektuje nesoudržnost klíčových aktérů v regionu východní a jihovýchodní Asie. Ačkoliv je současný stav dalek bezprostřední fázi vypuknutí konfliktu, v zájmu světového společenství rozhodně stojí udržení rozepří v rovině diplomatického dialogu a smírné cesty k dosažení konsensu. Zdali se tak stane formou ústupků na jedné straně, či coby výsledek široké multilaterální debaty, zůstává v rukou nejvyšších představitelů všech zaangażovaných států.

---

¹⁷ Buszynski, Leszek; Centre for Strategic and International Studies. *The South China Sea: Oil, Maritime Claims, and U. S. — China Strategic Rivalry* [online]. 31. 08. 2012. Dostupné z: <http://csis.org/files/publication/twq12springbuszynski.pdf>.

Doporučené prameny k prostudování a tvorbě stanoviska

- BBC News Asia-Pacific – Q&A: South China Sea dispute: <<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-pacific-13748349>>
- Přehledný souhrn nejzákladnějších faktů a informací k situaci. Vhodné k prvotnímu seznámení s problematikou.
- U. S. Energy Information Administration - Country Analysis Briefs: South China Sea: <http://www.eia.gov/emeu/cabs/South_China_Sea/pdf.pdf>
- Podrobnější analýza jednotlivých nároků a odhadovaných zásob ropy a zemního plynu doplněná o užitečné mapy a tabulky a bohatou škálu dalších pramenů.
- Singapore Institute of International Affairs - Timeline: Disputes in the South China Sea: <<http://www.siaonline.org/?q=research/timeline-disputes-south-china-sea>>
- Vcelku zevrubný popis uskutečněných střetů a jejich konsekvencí zaměřený především na rok 2011.
- Buszynski, Leszek; Centre for Strategic and International Studies - The South China Sea: Oil, Maritime Claims, and U. S. — China Strategic Rivalry: <<http://csis.org/files/publication/twq12springbuszynski.pdf>>
- Rozsáhlá a komplexní analýza pokrývající i globální mocenskou a strategickou rovinu problematiky a partikulární zájmy nejvýznamnějších externích aktérů.

Seznam použité literatury:

Association of Southeast Asian Nations. *Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea* [online]. c2009 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.aseansec.org/13163.htm>>

BBC News Asia-Pacific. *Q&A: South China Sea dispute* [online]. c2012-06-27 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-pacific-13748349>>

Buszynski, Leszek; Centre for Strategic and International Studies. *The South China Sea: Oil, Maritime Claims, and U. S. — China Strategic Rivalry* [online]. c2012 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <<http://csis.org/files/publication/twq12springbuszynski.pdf>>

Center for a New American Security. *Flashpoints: Security in the East and South China Sea; Timeline 1955 – present* [online]. c2012 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.cnas.org/flashpoints/timeline>>

CIA The World Factbook. *Paracel Islands* [online]. c2012, poslední revize 2012-06-20 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pf.html>>

CIA The World Factbook. *Spratly Islands* [online]. c2012, poslední revize 2012-06-20 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pg.html>>

Discovering the South China Sea. *The Pratas Islands* [online]. c2003 [cit. 2012-08-31].

Dostupné na World Wide Web: <<http://vm.nthu.edu.tw/southsea/english.east.htm>>

DVOŘÁK, Martin; iDnes.cz. *Čína po vietnamském cvičení posílá ke sporným ostrovům loď s vrtulníky* [online]. c2011-06-17 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web:

<http://zpravy.idnes.cz/cina-po-vietnamskem-cviceni-posila-ke-spornym-ostrovum-lod-s-vrtulniky-1ai-/zahranicni.aspx?c=A110617_141258_zahranicni_mad>

Encyclopædia Britannica. *South China Sea* [online]. c2012 [cit. 2012-08-31]. Dostupné

na World Wide Web: <<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/556146/South-China-Sea>>

Facing China. *The Hainan Island Incident, Ten Years Later* [online]. c2011-04-01 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web:

<<http://trontaiwan.wordpress.com/2011/04/01/the-hainan-island-incident-ten-years-later/>>

MARTINA, Michael; Reuters. *RPT-China, ASEAN set 'guidelines' on sea row, but no deal expected* [online]. c2011-07-21 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web:

<<http://www.reuters.com/article/2011/07/20/asean-southchinasea-idUJSL3E7IK0M620110720>>

NIAZI, Tarique; Central Asia – Caucasus Institute, Silk Road Studies Program. *The Ecology of Strategic Interests: China's Quest for Energy Security from the Indian Ocean and the South China Sea to the Caspian Sea Basin* [online]. c2006 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World

Wide Web:

<http://www.silkroadstudies.org/new/docs/CEF/Quarterly/November_2006/Niazi.pdf>

OSN. *Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu* [online]. c2012 [cit. 2012-08-31]. Dostupná v angličtině na World Wide Web:

<http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/texts/unclos/closindx.htm>

Phillippine Daily Inquirer. *In The Know: The Scarborough Shoal* [online]. c2012-04-12 [cit.

2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <<http://globalnation.inquirer.net/32649/in-the-know-the-scarborough-shoal>>

Problematika nerostných surovin
Spor o Jihočínské moře

Singapore Institute of International Affairs. *Timeline: Disputes in the South China Sea* [online]. c2011-01-01 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.siaonline.org/?q=research/timeline-disputes-south-china-sea>>

THIM, Michal; Taiwan in perspective. *On Taiwan's Foreign Policy, Security and Defense: Background of the South China Sea Dispute* [online]. c2012-08-31 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <<http://michalthim.wordpress.com/2012/08/31/background-of-the-south-china-sea-dispute/>>

U. S. Energy Information Administration. *Country Analysis Briefs: South China Sea* [online]. c2008-03-11 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.eia.gov/emeu/cabs/South_China_Sea/pdf.pdf>

Vietnamies Seaports Association. *Chinese ships "shot to kill" Vietnamese fishermen* [online]. c2005-01-17 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.vpa.org.vn/detail_temp.jsp?page=35&id=462&cate_id=21>

WANG, Lily; BBC News Asia-Pacific. *South China Sea dispute: What you need to know* [online video]. c2012-05-25 [cit. 2012-08-31]. Dostupné na World Wide Web: <<http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-18184333>>

The Economist. *Shoal mates* [online]. c2012-04-28 [cit. 2012-08-31]. Mapa dostupná na World Wide Web: <<http://www.economist.com/node/21553474>>

**Problematika nerostných surovin
Spor o Jihočínské moře**

Autor: Martin Buček

Imprimatur: Vojtěch Bahenský, Zuzana Netolická

Jazyková úprava: Tomáš Konečný, Veronika Maurerová, Markéta Melicharová,
Truong Thu Thuy.

Grafická úprava: Nicole Princlová

Odborná spolupráce: Výzkumné centrum AMO (ředitel JUDr. PhDr. Tomáš Karásek, PhD.)

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky pro potřeby XVIII. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2012

Model OSN

Asociace pro mezinárodní otázky,

Žitná 27, 110 00 Praha 1

Tel./fax: +420 224 813 460,

e-mail: summit@amo.cz,

IČ: 65 99 95 33

»www.amo.cz«

»www.studentsummit.cz«

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu EU

Partner konference

Univerzitní
partner

Partner zahájení

Partner jednání

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Partner Chronicle

Za podpory

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky